

Rotterdam

bestemmingsplan Oranjabonnen Hoek van Holland

nota overleg

Identificatie

projectnummer:
20190128

versie

datum:
25-05-2020

status:
definitief

opdrachtleider:
mw. drs. G.M. Boiten-van Eck

Inhoud

1. Overlegreacties	blz. 5
1.1. Overleg ex artikel 3.1.1 Bro	5

1.1. Overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Het concept van het ontwerpbestemmingsplan (exclusief regels) d.d. 18 oktober 2019 is toegezonden aan diverse overleginstanties.

Reacties zijn ontvangen van:

1. Hoogheemraadschap van Delfland
2. Gemeente Westland
3. Havenbedrijf Rotterdam
4. Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL)
5. Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)
6. TenneT
7. Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
8. Evides waterbedrijf
9. Provincie Zuid-Holland

De reacties luiden als volgt:

Nr.	Reactie	Beantwoording
1.	Hoogheemraadschap van Delfland	
a.	<p>Algemeen</p> <p>Bij de ontvangen stukken ontbreken de regels van het bestemmingsplan. Het is nodig om een aantal onderwerpen (die verderop genoemd worden) te borgen in de regels.</p> <p>Op basis van de nadere afstemming tussen Witteveen + Bos en Delfland over de compensatie van de extra verharding ten behoeve van de natuurbegraafplaats en recreatie, zal het rapport in bijlage 4 naar alle waarschijnlijkheid nog worden aangepast. In ons advies zijn wij uitgegaan van de huidige bijlagen 3 en 4, hetgeen kan</p>	<p>Hiervan nemen wij kennis.</p>

	<p>betekenen, dat sommige van onze opmerkingen inmiddels al verwerkt zijn.</p> <p>Voor de huidige situatie wordt in de toelichting van het bestemmingsplan verwezen naar bijlage 3. In de toelichting ontbreekt echter een kopje, dat aanduidt, wanneer de beschrijving van de toekomstige situatie start.</p>	<p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangevuld.</p>
b.	<p>Wettelijk kader</p> <p>Wij vragen u voor de volledigheid het wettelijk kader wat betreft water kort in de toelichting te beschrijven, zie voor een voorbeeldtekst de bijlage B2.3 (op bladzijde 52) in het bijlagenboek van de Handreiking watertoets voor gemeenten. Deze handreiking is te vinden op de website van Delfland.</p>	<p>Verwezen wordt naar het uitgebreide wettelijke kader zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van het wateradvies. Dit wettelijke kader is voor iedereen raadpleegbaar. De verwijzing naar het wateradvies volstaat. De plantoelichting is op dit punt niet aangepast.</p>
c.	<p>Waterkwantiteit</p> <p>In de beschrijving op bladzijde 48 ontbreekt een duidelijke algemene beschrijving of kaartje van de toekomstige situatie. Zo is het plan in een deel van het plangebied het peil ten behoeve van nattere natuur op te zetten. Wij adviseren u duidelijker te beschrijven, op welke punten het watersysteem in de nieuwe situatie ten opzichte van de huidige situatie wijzigt en of dit een mogelijk negatief effect op de naastliggende peilgebieden (ook buiten het plangebied) heeft.</p> <p>In de toelichting van het bestemmingsplan wordt per deelontwikkeling aangegeven, of en hoeveel oppervlaktewater nodig is, om de extra mogelijk gemaakte verharding binnen het bestemmingsplan te compenseren. Algemeen is het uit de tekst lastig te herleiden, hoe de totale waterbalans eruitziet en waarin welk peilgebied gecompenseerd wordt. Wij adviseren u daarom in de toelichting een tabel op te nemen met daarin een waterbalans per peilgebied inclusief het water dat gedempt wordt.</p> <p>Wij verzoeken u in de regels van het ontwerpbestemmingsplan per deelontwikkeling een voorwaardelijke</p>	<p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangevuld.</p> <p>In hoofdstuk 5 van de plantoelichting is een tabel opgenomen waarin per peilgebied de waterbalans inclusief de benodigde compensatie tot uitdrukking komt.</p> <p>De achterliggende oppervlakten aan nieuw en te dempen oppervlaktewater blijken uit het wateradvies en het waterhuishoudkundig rapport over de natuurontwikkeling in de Bonnenpolder.</p> <p>Er zal voldoende waterberging worden gerealiseerd om de 16 ha glastuinbouw, de ontwikkelingen aan de Haakweg 40 en</p>

	<p>verplichting op te nemen met daarin de minimale hoeveelheid m³ water, die ter compensatie van de verharding moet worden gegraven. Wij vragen daarbij uw aandacht voor het borgen van de afspraak om alsnog de ontwikkelingen aan de Haakweg 40 te compenseren en de in het verleden gemaakte afspraak om de planologisch mogelijk gemaakte 16 ha glastuinbouw in het bestemmingsplan <i>Hoek van Holland buitengebied</i> door middel van verbreding van de Rel te compenseren.</p> <p>De genoemde watercompensatie onder het kopje “Natuurbegraven” is niet op de juiste uitgangspunten gebaseerd. In samenwerking met Delfland maakt Witteveen+Bos een nieuwe berekening en stelt een nieuwe waterbalans voor het gebied op. Afhankelijk van de uitkomst dient de paragraaf nog met de juiste gegevens aangepast te worden.</p> <p>Tot slot dient in de regels van het bestemmingsplan ook een voorwaardelijke verplichting te worden opgenomen, waarin beschreven wordt, dat bij de bouw van het zonnepark advies bij Delfland moet worden ingewonnen, zodat Delfland aan de hand van het ontwerp kan nagaan, of het plan geen versnelde afvoer van regenwater richting het omliggende gebied veroorzaakt.</p>	<p>de overige ontwikkelingen te compenseren.</p> <p>In het wateradvies is inzichtelijk gemaakt voor welke ontwikkelingen watercompensatie nodig is, en zo ja hoeveel en waar dit zal plaatsvinden. Voor de legalisering van het bedrijf aan de Haakweg 40 is een voorwaardelijke verplichting aan de planregels toegevoegd.</p> <p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het opnemen van een adviesplicht is niet mogelijk voor rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden in een bestemmingsplan.</p> <p>Verder is van belang dat het terrein niet zal worden verhard. Daar het ontwerp van het zonnepark nog niet in detail vaststaat, zal de uitwerking van het ontwerp worden getoetst door Hoogheemraadschap Delfland. Voorwaarde van het hoogheemraadschap is dat er geen verslechtering van het watersysteem ontstaat (toets of infiltratie van hemelwater in het gebied niet verslechtert). Watercompensatie zal dan ook niet nodig zijn.</p>
d.	<p>Grondwater</p> <p>Wij adviseren u onder het kopje “Grondwater” duidelijker te verwijzen naar het rapport in bijlage 4, waarop de conclusies over de effecten van de natuurbegraafplaats op de grondwaterstand gebaseerd zijn.</p>	<p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangevuld.</p>

e.	<p>Riolering</p> <p>Wij verzoeken u onder het kopje “Riolering” duidelijker te omschrijven, hoe het afvalwater uit het gebied wordt verwerkt en gezuiverd en of hiermee aan de lozingsbesluiten voldaan wordt. Wij vragen u daarnaast te beschrijven, waarom de houder van het afvalwater verantwoordelijk voor de verwerking van het afvalwater is, en aan te geven, of onze aanname klopt, dat de gemeente in het plangebied een ontheffing voor de aanleg van een rioolstelsel heeft.</p>	<p>Het wateradvies en hoofdstuk 5 van de plantoelichting zijn op dit onderdeel aangevuld. Uit het wateradvies blijkt hoe het afvalwater nader is geregeld.</p>
f.	<p>Waterkeringen en waterveiligheid</p> <p>Onder het kopje “Waterkeringen en waterveiligheid” geeft u aan, dat de ontwikkeling van de natuurbegraafplaats invloed op de waterkering en dus mogelijk de waterveiligheid heeft. Wij verzoeken u aan te geven, op welke ontwikkeling u precies doelt en hoe u voorkomt, dat de waterveiligheid in het geding komt.</p> <p>In paragraaf 4.3.3. staat, dat de ontsluitingsweg richting het voedselbos op de kruin van de dijk wordt aangelegd. Wij vragen u ook deze activiteit onder het kopje “Waterkeringen en waterveiligheid” te beschrijven en daarbij te vermelden, hoe u voorkomt, dat de weg een negatief effect op de waterveiligheid heeft.</p> <p>In paragraaf 4.3.4. wordt beschreven, dat onderdelen van een oude dijk met het oogpunt op cultuurhistorie hersteld worden. Wij adviseren u in de waterparagraaf (hoofdstuk 5) te benoemen, dat deze dijk geen waterkerende functie krijgt.</p> <p>Op dit moment loopt de projectplanprocedure voor de verlegging van de polderkade ten zuiden van de Oranjeplassen (POL010). Wanneer de besluitvorming definitief is, zal deze verlegging in de legger verwerkt worden. Wanneer de procedure gereed is voor het vaststellen van het bestemmingsplan, dan</p>	<p>Het wateradvies en hoofdstuk 5 van de plantoelichting zijn op dit onderdeel aangevuld.</p> <p>Er zal worden voldaan aan de regels die het hoogheemraadschap stelt. Het wateradvies en hoofdstuk 5 van de plantoelichting zijn op dit onderdeel aangevuld.</p> <p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangevuld.</p> <p>De wijziging is meegenomen in het ontwerpbestemmingsplan.</p>

	verzoeken wij u deze wijziging nog in het nieuwe bestemmingsplan te verwerken.	
g.	<p>Klimaatkansen</p> <p>Onder het kopje “Klimaatkansen” staat, dat de al bestaande wateropgave in het gebied door het creëren van extra oppervlaktewater opgelost wordt. Wij verzoeken u te beschrijven, op welke wateropgave u doelt. Wanneer dit een wateropgave is die onder het huidige klimaat als opgave geldt, is dit waarschijnlijk geen klimaatkans.</p>	<p>Het wateradvies en hoofdstuk 5 van de plantoelichting zijn op dit onderdeel aangepast.</p>
h.	<p>Ontbrekende thema’s in de waterparagraaf</p> <p>Het effect van de ruimtelijke ontwikkelingen op de persleiding van Delfland wordt niet genoemd in hoofdstuk 5, paragraaf 7.10 over kabels en leidingen of de bijlage over Externe Veiligheid. Wij vragen u de persleiding expliciet te benoemen en daarbij aan te geven, of de ruimtelijke plannen effect op het functioneren of beheer van de persleiding hebben.</p> <p>Daarnaast wordt er in de toelichting van het bestemmingsplan niet aangetoond, op welke wijze rekening met het onderhoud van (primaire) watergangen, waterkeringen en eventuele natuurvriendelijke oevers in het beheer van Delfland gehouden is.</p> <p>Tot slot wordt in de waterparagraaf geen aandacht aan de kansen in het gebied voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers (NVO’s) in het kader van de Kaderrichtlijn Water besteed. In het ambitiedocument en ontwikkelplan is deze opgave onderschreven. Gesprekken over kansrijke locaties voor NVO’s langs de Rel en in en om het Oude Spui zijn in een vergevorderd stadium. In de toelichting moet worden</p>	<p>In paragraaf 5.4.1 van het waterhuishoudkundig plan is ingegaan op de effecten van de ophoging van het Staelduinse Bos op de rioolpersleiding. De betreffende leiding (inclusief beschermingszone) is naar aanleiding van de reactie opgenomen op de verbeelding en in de regels en benoemd in paragraaf 7.10 van de plantoelichting.</p> <p>Met het hoogheemraadschap worden nadere afspraken gemaakt over het beheer van de nieuwe (primaire) watergangen en NVO's. Dit gebeurt in het kader van de benodigde watervergunning. Bij de inrichting van gebieden waar waterkeringen/watergangen zijn of worden aangelegd, wordt rekening gehouden met door het hoogheemraadschap uit te voeren onderhoud in de vorm van onderhoudsstroken. Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit punt aangevuld.</p> <p>Inmiddels is duidelijk waar eventueel NVO's kunnen worden aangelegd. Een en ander is ook vastgelegd op de verbeelding en in de planregels. Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is hierop aangepast. Een en ander staat ook uitgebreid beschreven in paragraaf 4.4.1.</p>

	beschreven, of en waar de aanleg van NVO's mogelijk is en hoe dit binnen de functies op de plankaart past.	
i.	<p>Conclusie</p> <p>Wij vragen u de eerste zin in de conclusie aan te passen met de zinsnede, dat de ontwikkeling <i>inclusief mitigerende en compenserende maatregelen</i> geen negatieve gevolgen op het watersysteem heeft.</p> <p>De opmerking in de conclusie over het aanvragen van een watervergunning voor een aantal activiteiten is onvolledig. Hoogstwaarschijnlijk is voor meer activiteiten binnen het plangebied een watervergunning nodig. Wij adviseren u daarom ofwel de zin te verwijderen of de zin in meer algemene zin op te stellen.</p>	<p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangevuld.</p> <p>Hoofdstuk 5 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangepast.</p>
j.	<p>Bijlage 3. Gebiedsbestemmingsplan Oranjobonnen Wateradvies</p> <p>Wij vragen u voor de volledigheid in paragraaf 3.4 ook het Bestuursakkoord Schoon en Gezond Water Delfland 2015-2021 te noemen, waarin gemeenten (o.a. Rotterdam) en Delfland afspraken over de gezamenlijke aanpak voor het verbeteren van de waterkwaliteit gemaakt hebben.</p> <p>Figuur 4.9 verwijst naar Waterplan 2. De verwijzing in de literatuurlijst naar Waterplan 2 lijkt onjuist.</p> <p>Daarnaast gelden voor dit rapport ook de hierboven gemaakte opmerkingen over de persleiding, de klimaatkansen en de watercompensatie voor de ontwikkeling "Natuurbegraven".</p>	<p>Het wateradvies is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het wateradvies is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het wateradvies is op deze onderdelen aangepast.</p>

k.	<p>Bijlage 4. Waterhuishoudkundigplan Natuurinrichting Bonnenpolder</p> <p><i>Waterkwantiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nog onvoldoende beschreven hoe aan het beleid met betrekking tot het dempen en graven van watergangen en watercompensatie voldaan wordt. In algemene zin geldt, dat water in hetzelfde peilgebied gegraven moet worden als waar water gedempt wordt (onder andere aanpassen in de eerste alinea op bladzijde 6). Voor compensatie geldt, dat er moet worden uitgegaan van de nieuwe indeling van peilgebieden en bijbehorende toelaatbare peilstijging. • Bij paragraaf 4.1: Er is geen sprake van een doelstelling vanuit het waterschap om extra waterberging te creëren. Het gebied voldoet momenteel aan de normen voor wateroverlast. <p><i>Waterkwaliteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij paragraaf 4.1, 2^e alinea: De doelstelling om meer natte ecologische zones te creëren, is een gezamenlijke doelstelling van de gemeente en het waterschap. • In het voorgestelde plan wordt een nieuwe stuw in de Rel aangelegd. Hierdoor wordt het bovenstroomse deel van de Rel gescheiden van het zogenaamde KRW-waterlichaam van het Oranjekanaal. Er wordt voorgesteld de stuw vispasseerbaar te maken, maar dit is op deze locatie niet mogelijk vanwege een te laag debiet van de Rel in de dagelijkse situatie. Hierdoor is het bovenstroomse deel van de Rel geen kansrijke locatie voor de aanleg van NVO's voor het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. • Bij paragraaf 5.5 wordt beschreven, dat er een bomenrij langs de Dwarshaak wordt aangelegd. Hiervoor wordt geadviseerd de frequentie van onderhoud voor het behoud van de waterkwaliteit te verhogen. Wij verzoeken u te beschrijven, welke alternatieven er voor het plaatsen van 	<p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p>
----	---	--

	<p>bomen bij watergangen overwogen zijn. Wanneer plaatsing van bomen nadrukkelijk gewenst is, zullen afspraken gemaakt moeten worden over extra onderhoud (door wie, hoe vaak?) en eventuele vergoeding van extra kosten.</p> <p><i>Waterveiligheid/waterkeringen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij paragraaf 3.7: De polderkade is een scheiding tussen het hoge peil in het Staelduinse Bos en het veel lagere peil in de polder (1,08 meter peilverschil). De polderkade gaat over in een peilscheiding, omdat het peilverschil in het oostelijke deel veel geringer is. <p><i>Beheer en onderhoud</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Delfland en de initiatiefnemers zullen in een latere fase definitieve afspraken maken over beheer en onderhoud van het watersysteem. Het beleid van Delfland over onderhoudstaken zal hiervoor het uitgangspunt vormen. 	<p>Het waterhuishoudkundig plan is op dit onderdeel aangepast.</p> <p>De opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen.</p>
2.	Gemeente Westland	
	<p>Wij hebben ernstige bedenkingen tegen de gedeeltelijke aanwijzing van de Bonnenpolder als (natuur-) begraafplaats. Op de gronden aan het Bonnenpad die direct tegen de gemeentegrens liggen, met een oppervlakte van circa 30 hectare, is "natuurbegraven" toegestaan. Dit betekent dat hier circa 10.000 stoffelijke overschotten worden begraven in een periode van 30 à 40 jaar wat resulteert in gemiddeld circa 250 tot 330 begrafenissen per jaar. Uitgaande van het recreatieve karakter van het gebied is dit bijzondere gebruik van deze strook intensief, temeer daar dit gebruik gebiedsvreemd is. Het gebruik als begraafplaats sluit ons inziens niet aan bij de recreatieve functie van het gebied.</p>	<p>Uw mening dat het gebruik van de gronden voor natuur intensief is, wordt niet gedeeld. Zoals u terecht opmerkt is er sprake van een gedeeltelijke aanwijzing van de Bonnenpolder voor natuurbegraven. Op dit moment is de Bonnenpolder in het geheel agrarisch in gebruik. Initiatiefnemers hebben daarvan circa 110 hectare verworven met het voornemen dit om te vormen naar natuur en recreatiegebied. Daarbinnen zal 30 hectare worden aangewezen voor natuurbegraven. Rekening houdend met de omvang van de benodigde grafruimte, zal feitelijk 3 hectare als begraafplek in gebruik zijn. Juist deze vorm van begraven en de daarbijbehorende inrichting is bedoeld om natuur te ervaren. In combinatie met een integraal landschapontwerp van de overige 90 hectare natuur en recreatie ontstaat naar onze mening een gebied dat in omvang zodanig groot is om te spreken van extensieve recreatie en natuur.</p>

<p>U heeft aangegeven dat het “natuurbegraven” zoveel mogelijk aan het zicht wordt onttrokken door het aanhouden van een piëteitszone van 15-20 meter langs het bestaande fietspad en door het aanleggen van een afschermend duin. De nu voorgestelde situering van de natuurbegraafplaats resulteert echter nog steeds in een brede afscheiding van het Staelduinsebos met het open landschap gesitueerd aan de zuidzijde hiervan. Onze voorkeur gaat uit naar gehele of gedeeltelijke situering van het natuurbegraven langs de Hoekse Baan. De afscheiding wordt dan aanzienlijk bekort terwijl door het aan te leggen duin met piëteitszone een direct zicht op de natuurbegraafplaats ontbreekt.</p> <p>Voorts hebben wij met betrekking tot het bestemmingsplan nog de volgende vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat wordt beoogd met de specifieke functieaanduiding “duinbos”? 2. Welke bouwactiviteiten zijn voorzien in het opgenomen “bouwvlak”? 3. Waarom is op kaart 3 de bestemming “recreatie” gegeven aan de smalle strook tussen de aanwezige glastuinbouw en de gemeentegrens? 	<p>Bij de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied is nadrukkelijk ingezet op overleg met verschillende belanghebbenden. Bij dit overleg heeft centraal gestaan om, uitgaande van te te verwerven gronden, een samenhangend landschapsontwerp te maken. Daarbij zijn de bestaande kwaliteiten van het gebied in beeld gebracht. De openheid van de polder met name in oost-west, maar ook in noord-zuid richting, bleek daarbij een belangrijk punt. Om die reden is ervoor gekozen natuurbegraven, met een opgehoogd maaiveld, niet op te nemen in het midden van de Bonnenpolder (parallel aan de Bonnendijk). Door deze vorm van begraven onderdeel uit te laten maken van een uit te breiden deel van het Staelduinsebos, met aan de zuidzijde nieuwe struin- en voetpaden, wordt voldaan aan het open karakter. Tegelijkertijd is ook gekozen voor een piëteitszone, waardoor ceremonies op de specifieke begraafplekken voor fietsers en wandelaars grotendeels uit het zicht worden onttrokken. Dit neemt overigens niet weg dan het kan gebeuren dat voorbijgangers af en toe een begrafenis kunnen ervaren. Het gebied is, net als vele natuur- en recreatiegebieden, toegankelijk tussen zonsopgang en zonsondergang.</p> <p>Ter plaatse van de aanduiding ‘duinbos’ zijn de gronden aangewezen voor de aanleg en instandhouding van een duinbos. Het aan te leggen duinbos is een vergroting van het bestaande Staelduinse Bos.</p> <p>Binnen het bouwvlak is er ruimte voor ceremoniegebouw van maximaal 650 m², bestaande uit één bouwlaag met kap. De maximale bouwhoogte bedraagt 8 meter.</p> <p>De bestemming is overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan. Dit is de enige doorgaande recreatieve verbinding en om die reden ook van belang te handhaven.</p>
--	---

	<p>4. Waar wordt het parkeren en de ontsluiting gesitueerd met name in relatie tot het “natuurbegraven”?</p> <p>5. Heeft het ophogen van het gebied gevolgen voor de waterhuishouding in het glastuinbouwgebied aan de Bonnenlaan?</p> <p>Tot slot is er het voornemen om het grond- en slibdepot ten zuiden van het plangebied in te richten als bedrijventerrein. De inrichting van dit terrein mag niet belemmerd worden door de inrichting van het plangebied Oranjabonnen als natuurgebied.</p>	<p>Parkeren vindt plaats ten westen van het ceremoniegebouw en ten zuiden van het Bonnenpad.</p> <p>De afwatering loopt richting de Rel (zie afbeelding 4.9 waterhuishoudkundig plan). Ter hoogte van het glastuinbouwgebied aan de Bonnenlaan is er geen sprake van ophoging en vindt de afwatering plaats via de bestaande watergang. Er zijn geen gevolgen voor de waterhuishouding in het kassengebied aan de Bonnenlaan.</p> <p>Dit voornemen is ook bekend bij de gemeente Rotterdam. De plannen daarvoor zijn in ontwikkeling en nog niet geconcretiseerd. Voor zover bekend zal de herinrichting van de Bonnenpolder de ontwikkeling van het slibdepot tot bedrijventerrein niet in de weg staan.</p>
3.	Havenbedrijf Rotterdam	
a.	<p>Natuur</p> <p>Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om in de toekomst veeteelt in de buurt van het Natura2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen te realiseren. Gelet op het behoud van de beschermde natuurwaarden en de huidige knelpunten ten aanzien van stikstofdepositie, zijn wij van mening dat een ecologische onderbouwing toegevoegd dient te worden waarin aandacht besteed wordt aan de minimale eisen ten aanzien van de emissie en depositie van dergelijke bedrijven. Ook dienen de teksten in het bestemmingsplan over het PAS aangepast te worden, aangezien deze niet meer als basis voor toestemmingsbesluiten gebruikt mag worden.</p>	<p>Realisering van het bestemmingsplan leidt tot een forse afname van de agrarische stikstofemissies en -deposities. De stikstofeffecten als gevolg van de nieuwe functies die het plan mogelijk maakt zijn aanzienlijk geringer. In de Natuurtoets van Koolstra Advies (2020) is dit effect op basis van berekeningen inzichtelijk gemaakt.</p> <p>Verder merken wij op dat veehouderij in het vigerende bestemmingsplan algemeen toelaatbaar was (binnen de agrarische bestemmingen) en dat dit nu alleen nog wordt toegestaan ter plaatse van het bestaande veehouderijbedrijf aan de Bonnenlaan 5 (waarvan het bedrijf/bouwvlak overigens buiten het plangebied ligt).</p> <p>Paragraaf 7.11 van de plantoelichting is aangepast en aangevuld naar aanleiding van de aangepaste onderzoeken inzake stikstof.</p>

b.	<p>Geur</p> <p>In het verlengde van het voorgaande stellen wij voor dat in het plan ook regels opgenomen worden ten aanzien van het bouwen van woningen en maatschappelijke voorzieningen in geurcontouren. De conclusie in het bestemmingsplan dat het aspect geur geen probleem is, omdat mensen die er nu wonen niet klagen, leidt wat ons betreft niet tot het realiseren van de gewenste ruimtelijke kwaliteit.</p>	<p>Naar aanleiding van de reactie is de notitie Aspect geur in bp Oranjabonnen aangevuld. Ook is paragraaf 7.4 van de plantoelichting aangepast.</p>
c.	<p>Geluid</p> <p>In het uitgevoerde geluidonderzoek en hogere waarde besluit is, zonder verdere motivatie, het geluid van schepen niet meegenomen. Dit geluid is relevant voor de beoordeling van het cumulatieve geluid en dient ook bij de bepaling van de gevelisolatie meegenomen te worden. Dit is van belang voor het woongenot en daarmee voor de leefomgevingskwaliteit van het gebied. Wij zijn daarom van mening dat het bestemmingsplan op dit punt aangepast moet worden.</p> <p><i>Geluidzone – Industrie</i> Artikel 27.1 van de regels heeft betrekking op de geluidzones van het havengebied aan de andere kant van de Nieuwe Waterweg. Wij vragen u deze aanduiding op te nemen op de verbeelding. In aanvulling op deze planregel stellen wij voor om een koppeling te maken met het Convenant ‘Regionaal Afsprakenkader Geluid & Ruimtelijke ontwikkeling’. Eén van de ambities hierin is om bij het realiseren van woningen binnen de geluidzone van de haven <i>te streven naar een zo hoog mogelijk woon- en leefklimaat, rekening houdend met de voor het havengebied benodigde milieugebruiksruimte</i>. Door de afspraken van dit convenant te borgen biedt het bestemmingsplan heldere kaders voor de vestiging van geluidgevoelige objecten in de geluidzones.</p>	<p>Het akoestisch onderzoek is aangevuld met het onderdeel scheepvaartlawaaai. Burgemeester en wethouders zullen de geluidbelasting als gevolg van de scheepvaart ook in overweging nemen bij het vaststellen van hogere waarden. In verband hiermee is ook paragraaf 7.5 van de plantoelichting aangepast.</p> <p>De geluidbelasting is bepaald volgens de methode die is afgesproken in het RAK. Op basis hiervan worden hogere waarden vastgesteld. Hiermee is geborgd dat de milieugebruiksruimte van de bedrijven in het havengebied niet wordt ingeperkt. Een aanduiding op de verbeelding in combinatie met een regeling waarin een koppeling wordt gelegd met het RAK is niet nodig. Op basis van ambtelijke overwegingen is het artikellid dat betrekking heeft op geluidzones in zijn geheel geschrapt. De toelaatbaarheid van de nieuwe woningen in het plangebied uit oogpunt van industrielawaai is reeds afgewogen en de woningen zijn bij direct recht mogelijk.</p>
d.	<p>Externe veiligheid</p> <p>Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet en de bepalingen ten</p>	<p>De gemeente Rotterdam gaat in bestemmingsplanregels niet anticiperen</p>

	<p>aanzien van het groepsrisico en de bijbehorende aandachtsgebieden stellen wij voor om in dit plan al rekening te houden met aandachtsgebieden (scenario's brand, explosie en toxisch) van inrichtingen en transportmodaliteiten en bepalingen op te nemen voor zeer kwetsbare objecten zoals kinderdagverblijven. Daarmee wordt het bestemmingsplan toekomstvast en biedt dit duidelijkheid voor toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>In de toelichting wordt op basis van een zone van 200 meter vanaf de kade geconstateerd dat er geen verantwoording van het groepsrisico nodig is. Vervolgens wordt er wel geconcludeerd dat er een beknopte verantwoording van het groepsrisico nodig is. Graag zien wij de toelichting op dit punt inhoudelijk aangevuld.</p>	<p>op milieuregels uit de toekomstige Omgevingswet. Het te voeren gemeentelijk beleid op het onderwerp omgevingsveiligheid moet nog worden opgesteld.</p> <p>Overigens maakt het bestemmingsplan dit soort zeer kwetsbare objecten niet mogelijk.</p> <p>Het onderzoek Externe veiligheid en verantwoording groepsrisico's en paragraaf 7.9 van de plantoelichting zijn op dit punt aangepast. Een verantwoording groepsrisico vanwege de Nieuwe Waterweg is niet nodig.</p>
4.	Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL)	
	<p>Op het plangebied "Oranjabonnen" is het toetsingsvlak behorend bij de VDF Maasland, onderdeel van de navigatie infrastructuur van LVNL, van toepassing. Het plangebied bevindt zich in het deel van het toetsingsvlak welke enkel van toepassing is op winturbines. Voor andere bouwwerken dan windturbines binnen dit deel van het toetsingsvlak geldt de toetsingshoogte van 50.66 meter (t.o.v. NAP) niet. Om te borgen dat bij een eventuele wijziging of afwijking van het bestemmingsplan met dit belang van LVNL rekening wordt gehouden, is het wenselijk in het bestemmingsplan het toetsingsvlak van de VDF Maasland een plek te geven.</p>	<p>In het bestemmingsplan 'Buitengebied Gras' van de gemeente Midden-Delfland is het toetsingsvlak VDF Maasland opgenomen tot de toetsingshoogte 20 m. In omliggende bestemmingsplannen is het betreffende toetsingsvlak in het geheel niet opgenomen. Gelet hierop en op het feit dat het plangebied Oranjabonnen buiten de toetsingshoogte van 50,66 m is gelegen en verder geen ontwikkelingen mogelijk maakt die deze hoogte overschrijden, zien wij geen noodzaak om het toetsingsvlak op te nemen op de verbeelding. Het toetsingsvlak is wel worden benoemd in hoofdstuk 7 van de plantoelichting.</p>
5.	Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)	
	<p>De leidingbundel tussen NAM locatie Gaag en Europoort is niet opgenomen in het bestemmingsplan. Op de meegestuurde tekening is deze middels de groen-rood gearceerde lijn weergegeven. De NAM ziet de leidingbundel graag opgenomen in het bestemmingsplan.</p>	<p>De betreffende leiding (met belemmeringstrook) is opgenomen op de verbeelding.</p> <p>Naar aanleiding van de reactie is overleg gevoerd met de NAM. De ontwikkelingen Bonneweg 50 en Bonneweg 30 en de ontwikkeling voedselbos en outdooractiviteiten met mini-camping en horecagelegenheid zijn in de huidige</p>

		<p>situatie niet mogelijk op grond van de ligging van de PR 10⁻⁶-contour. Om deze ontwikkelingen toch mogelijk te maken is door de NAM de maatregel Strikte begeleiding genomen, waardoor de PR 10⁻⁶-contour verdwijnt. Deze maatregel is geborgd in een overeenkomst tussen de NAM en de gemeente Rotterdam. In verband hiermee zijn het onderzoek Externe veiligheid en verantwoording groepsrisico's en paragraaf 7.9 van de plantoelichting aangepast en aangevuld.</p>
6.	TenneT	
	<p>Binnen de grenzen van dit plan bevindt zich de 380.000 Volt hoogspanningsverbinding Westerlee – Maasvlakte. In het plan wordt rekening gehouden met de hoogspanningsverbinding door het opnemen van regels en een dubbelbestemming. Voor de ontwikkelingen binnen de belemmerde strook van de hoogspanningsverbinding met betrekking tot natuur en het verbreden van de oevers door aanleg van natuurvriendelijke oevers, zouden wij graag in overleg willen gaan met de initiatiefnemers. We kunnen dan bepalen of de voorgenomen ontwikkelingen (Inrichtings- en beheerplan natuur) technisch toelaatbaar zijn met betrekking tot de leveringszekerheid en het veilig functioneren van de hoogspanningsverbinding.</p> <p>In de toelichting op pagina 65 onder het kopje 'Windturbines windpark Nieuwe Waterweg' staat aangegeven dat zich op ca. 60 meter afstand een bedrijfsgebouwtje bevindt van TenneT. Dit gebouw is voor zover bekend geen eigendom TenneT, maar vermoedelijk van de regionale netbeheerder ten behoeve van huisaansluitingen. Wij verzoeken u om dit aan te passen in de omschrijving.</p>	<p>Wij hebben met TenneT het Inrichtings- en beheerplan gedeeld en dit is door hen beoordeeld. TenneT heeft ons laten weten in principe geen bezwaar te hebben tegen het inrichten van de gronden gelegen binnen de belemmerde strook met groen en water, mits rekening wordt gehouden met benodigde vrije ruimte rondom de hoogspanningsmasten voor het uitvoeren van onderhouds- en herstelwerkzaamheden. De initiatiefnemer is hierover geïnformeerd en zal TenneT over dit punt betrekken bij de verdere ontwerputwerking.</p> <p>Paragraaf 7.9 van de plantoelichting is op dit onderdeel aangepast.</p>

7.	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	
	<p>De VRR kan zich vinden in de beschreven bepalingen zoals gesteld op pagina 10 en Artikel 6.21 op pagina 15 van het document 'Oranjebonnen Toelichting OBP 20191015'.</p> <p>Nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten (zoals bedoeld in artikel 1 van het Bevi) binnen de 1% letaliteitscontour van de hogedruk aardgastransportleiding W-521 (15 meter vanuit het hart van de leiding) zodanig te construeren dat aanwezig bij een (dreigende) fakkelbrand goede ontvluchttingsmogelijkheden hebben. Voor het ontvluchten van de voorziene objecten is het wenselijk minimaal één (nood)uitgang van de risicobron af te richten en in voldoende mate aan te laten sluiten op de infrastructuur van de omgeving.</p> <p>Draag zorg voor een goede voorlichting en instructie van de aanwezige personen zodat men weet hoe te handelen tijdens een calamiteit door middel van de campagne "Goed voorbereid zijn heb je zelf in de hand". Doorgaans is schuilen in een gebouw de beste optie; sluit ramen en deuren, schakel het ventilatiesysteem af, blijf weg bij ramen en schuil bij voorkeur in dat deel van het gebouw dat zo ver mogelijk van het incident af is gelegen. Op de website "www.rijnmondveilig.nl" vindt u meer informatie over wat te doen in geval van een incident.</p>	<p>Het advies van de VRR is opgenomen in paragraaf 7.9.4 van de plantoelichting en zal bij de verdere uitwerking van de plannen worden betrokken.</p> <p>Voor de betreffende locaties (Bonnenweg 50, Bonnenweg 30 en voedselbos en outdooractiviteiten met mini-camping en horecagelegenheid) is een regeling toegevoegd die erop ziet dat er minimaal één (nood)uitgang van de buisleiding af gericht wordt gerealiseerd.</p> <p>Dit advies nemen wij ter harte.</p>
8.	Evides waterbedrijf	
	<p>Binnen het plangebied liggen meerdere vitale drinkwatertransportleidingen van Evides die nu niet opgenomen zijn op de verbeelding en ook niet zijn benoemd in de toelichting terwijl deze weldegelijk planologisch relevant zijn. Het betreffen drinkwatertransportwaterleidingen met diameters van 400 mm tot 800 mm. Gezien het belang van deze waterleidingen verzoeken wij u de belangen van deze waterleidingen mee te nemen in het ontwerpbestemmingsplan en de gronden te bestemmen met de dubbelbestemming Leiding -Water met bijbehorende planregels.</p>	<p>De leidingen zijn opgenomen in het bestemmingsplan (bestemming Leiding - Water). Paragraaf 7.10 van de plantoelichting is in verband hiermee aangevuld.</p>

9.	Provincie Zuid-Holland	
a.	<p>Zonneveld</p> <p>De provincie stimuleert het opwekken van zonne-energie, maar geeft ter bescherming van het landschap de voorkeur aan realisatie op het dak en (onder voorwaarden) op een aantal locaties en functies daarbuiten, zoals voormalige stortplaatsen, slibdepots en spaarbekkens. De locatie waarop het zonneveld is beoogd betreft een voormalig slibdepot en past daarmee in beginsel, mits goed ingepast, binnen ons beleid voor zonnevelden.</p> <p>Het gebied waar het zonneveld is beoogd betreft een gebied met beschermingscategorie 2, recreatiegebied. De ruimtelijke kwaliteit dient per saldo tenminste gelijk te blijven door een zorgvuldige inbedding van deze ontwikkeling, rekening houdend met de relevante richtpunten van de kwaliteitskaart voor dit gebied.</p> <p>Wij delen uw mening dat het plan op hoofdlijnen bijdraagt aan de beoogde natuur- en recreatiebestemming. Het plan voor het zonneveld lijkt echter vooral gericht op het maximaliseren van de opbrengst. In het huidig voorgelegd plan vinden wij het recreatief medegebruik, uitsluitend aan de randen te beperkt. Wij zien hier verbeterkansen voor multifunctioneel ruimtegebruik. Wij vragen het plan hierop, in overleg met de provincie, te optimaliseren en daarbij de toegankelijkheid van het gebied te vergroten.</p>	<p>Wij nemen deze reactie voor kennisgeving aan.</p> <p>Wij nemen deze reactie voor kennisgeving aan.</p> <p>Naar aanleiding van deze reactie zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd in het ontwerp van het zonneveld en de directe omgeving. Deze aanpassingen zijn door de provincie beoordeeld en akkoord bevonden, zo blijkt uit de mail van 21 april jongstleden. In de plantoelichting zijn de aangepaste uitgangspunten voor het zonneveld beschreven. Ook de verbeelding en regels zijn aangepast.</p>
b.	<p>Ruimtelijke kwaliteit</p> <p>Binnen het plangebied worden in combinatie met het wegbestemmen en saneren van (voormalige) agrarische bedrijfsbebouwing, compensatiewoningen mogelijk gemaakt. In verhouding met de oppervlaktes uit de 'ruimte voor ruimte'-regeling waarbij in ruil voor de sloop van 1.000 m² bebouwing of 5.000 m² kassen 1 woning buiten BSD gebouwd mocht worden, lijkt het aantal</p>	<p>De bouw mogelijkheden van de woningen zijn ingeperkt (individueel bouwvlak en maatvoering).</p>

	<p>compensatiewoningen te ruim. De compensatiewoningen zijn bovendien voorzien op wel erg riante kavels die vrij ver het landschap insteken. Vooral de 5 woningen aan de Polderhaakweg 15 beslaan een aardig oppervlak en zijn bovendien per woning ook nog eens een stuk groter dan de relatief kleinschalige bebouwing aan de weg. Wij verzoeken u de ontwikkelingen in dit licht nader te motiveren en hier een nieuwe afweging in te maken.</p>	
c.	<p>Cultuurhistorie</p> <p>In het plan worden de bunkers in dit gebied met de planregels beschermd tegen ingrepen die de cultuurhistorische waarden aan kunnen tasten. Ter onderbouwing én bescherming van de genoemde cultuurhistorische waarden wordt u verzocht ook op de Stelling nader in te gaan in de beeldkwaliteitsparagraaf van het plan en waar nodig beschermende maatregelen in de regels op te nemen. Het betreft hier Stelling 37M, die naast de 3 fysieke bunkers mogelijk nog meer werken met cultuurhistorische waarde onder de grond bevat.</p>	<p>In paragraaf 3.2 van de plantoelichting is een beschrijving toegevoegd van de Stelling 37M en de cultuurhistorische waarde daarvan.</p> <p>Het plan is aangevuld met 2 dubbelbestemmingen ter bescherming cultuurhistorische waarden. Waarde - Cultuurhistorie 1 geldt voor het gehele plangebied en omvat een 'aanlegvergunningstelsel' voor werkzaamheden die waardevolle structuren aan kunnen tasten, waaronder voormalige verdedigingswerken. Waarde - Cultuurhistorie 2 geldt voor beschermingswaardige objecten, waarvoor een sloopverbod is opgenomen.</p>
d.	<p>Wet natuurbescherming</p> <p>In het kader van de Wet natuurbescherming geeft u aan dat u voornemens bent om de verwachte stikstofdepositie te berekenen met een AERIUS-berekening. Voor de natuurbegraafplaats dient ook op projectniveau aangetoond te worden dat geen sprake is van significante effecten op Natura 2000. U geeft aan dat er nog diverse inventarisaties dienen te worden uitgevoerd en dat daarom nog niet kan worden bepaald of de ontwikkeling voldoet aan de Wet natuurbescherming. De provincie vindt het van belang dat het bestemmingsplan al voldoende inzicht geeft in de mogelijke effecten op natuurwaarden en plant- en diersoorten en verzoekt u in de volgende planfasen hier duidelijkheid in te verschaffen.</p>	<p>Paragraaf 7.11 van de plantoelichting is op deze punten aangevuld. Negatieve effecten op beschermden gebieden worden geheel uitgesloten. Ten aanzien van beschermde soorten wordt geconcludeerd dat bij sommige ingrepen voorafgaand ecologisch veldonderzoek nodig is. Met inachtneming van de juiste mitigerende en compenserende maatregelen en het onderbouwen van het belang van de ingreep en het ontbreken van alternatieven mag in alle redelijkheid worden aangenomen dat een eventueel benodigde ontheffing Wnb zal worden verleend.</p>

